

**ONA TILI VA ADABIYOT FANLARINI O'QITISHDA ZAMONAVIY TA'LIM
TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH VA ULARNI BOSHQA
FANLARGA HAM TADBIQ ETISH.**

Barnayeva Shahlo

G'ijduvon tuman 1-son kasb-hunar maktabi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodlari, darslarda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish, har bir talabaga individual yondashish, ta'lim jarayonini samarali tashkil etish masalalari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *kommunikativ ko'nikmalar, brainwriting (breynrayting), brainstorming*

Bugungi zamonaviy kasb egalaridan professional malakalar bilan birga shaxsiy sifatlar ham muhim ahamiyat kasb etadi. Bu shaxsiy sifatlarning eng muhimlaridan biri – bu ularning muloqot qila olish qobiliyati, kommunikativ ko'nikmalaridir. Mazkur kommunikativ qobiliyatlarni rivojlantirishning muhim omillaridan biri ona tili va adabiyot fanlarini o'qitishni to'g'ri, samarali tashkil etishdir.

Tilning o'ziga xos nafosatini o'quvchilarga yetkazish, his qildirish, sezish va undan oqilona foydalanish maqsadida hozirda ona tili ta'limida an'anaviy usullardan tashqari zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan unumli foydalanilmoqda. Keyingi yillarda breynrayting, breynstorming, aqliy hujum, bumerang, blits-so'rov, klaster, keys-stadi, germenektiv suhbat kabi turli tuman metodlar paydo bo'ldi. Bugun brainstorming va brainwriting (breynrayting) metodlarini ko'rib chiqamiz.

Brainrayting hamma jim va o'z g'oyalarini qog'ozga topshirishga e'tibor qaratadi. Barcha g'oyalar yozib olingandan keyingina jamoa guruh javoblarini baham ko'rish va muhokama qilishni boshlaydi. Bu aqliy hujumdan farqli o'laroq, guruh g'oyalarni hech qanday tartibda bir-biridan baland ovozda aytadi.

Agar guruh aqliy ish bilan shug'ullansa, o'qituvchi yozma taqdimotlarni to'plashi va ularni birma-bir muhokama qilish uchun ochishi mumkin. Agar guruh an'anaviy aqliy hujumni o'tkazsa, o'qituvchi kim gapirayotganini bilmay qolishi va tartibsizlik kelib chiqishi mumkin.

Breynrayting ko'proq vaqtni tejaydi, chunki barcha ishtirokchilar bir vaqtning o'zida shug'ullanadi. G'oyalar, shuningdek, osongina hujjatlashtirilishi va qayta ko'rib chiqilishi mumkin.

Olti kishi muammo bayonotini, ya'ni nima hal qilmoqchi ekanligini aniqlaydi. Keyin har bir ishtirokchi ushbu bayonotni rubrikaning yuqori qismiga yozadi (g'oya shakli deb nomlanadi). Keyin, ular besh daqiqa ichida uchta g'oyani yaratishga harakat qilishadi. Olti kishi, har biri uchta fikr, besh daqiqada - yoki 6-3-5.

An'anaviy og'zaki aqliy hujumdan farqli o'laroq, g'oyalar yoziladi yoki belgilar va chizmalar orqali ifodalanadi. Va besh daqiqa tugagandan so'ng, har bir ishtirokchi o'z varaqlarini o'ng tomonidagi odamga uzatadi va jarayon takrorlanadi. To'liq g'oya shakli to'lguncha yuving va takrorlang.

Jarayon oxirida guruh yaratilgan g'oyalarni ko'zdan kechiradi, takroriy g'oyalarni yo'q qiladi va keyinchalik rivojlantirish uchun bir nechta g'oyalarni tanlaydi.

6-3-5 miya yozish yoki 6-3-5 usuli sifatida ham tanilgan miya yozuvi ijodkorlikni rag'batlantirish va guruhlariga g'oyalar yaratishga yordam berish uchun mo'ljallangan amaliyotdir. Dastlab 1960-yillarning oxirida nemis sotuvchisi Bernd Rorbax tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, u kichik bir guruh odamlarni bir nechta umumiy fikrlash va takomillashtirish orqali boshqaradi.

	Breynrayting	Breynstorming
Jarayon	Ishtirokchilar fikrlarni baham ko'rishdan oldin, odatda tuzilgan, vaqtli yondashuvda alohida yozadilar.	Ishtirokchilar o'z fikrlarini real vaqt rejimida, ko'pincha erkin tarzda baham ko'rishadi
Muloqot uslubi	Mustaqil va yozma; zudlik bilan fikr bildirmasdan individual g'oyalarni yaratishga e'tibor qaratadi.	Ochiq va interaktiv; zudlik bilan muhokama qilish va fikr bildirishga undaydi.
Yo'naltirilganligi	Introvertlar, kattaroq guruhlar yoki teng ishtirok etish ustuvor bo'lgan sozlamalar uchun ideal.	Ekstrovert guruhlar va ochiq muhokamaga qulay bo'lganlar uchun javob beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Azimov, B., Toshev, F., & Raximova, D. TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA.
2. TEMPUS, I. (2016). Towards the Modernisation of Higher Education InstitutionS in Uzbekistan (MATCHES). *TEMPUS*, 4, 2007-2013.
3. Azimov, B. F., & Gulomov, O. H. (2017). Organizational structures of innovation support services: inter-organizational cooperation associations. *Инновационное развитие*, (6), 35-37.
4. Akhmedov, Y., Asadov, S., & Azimov, B. (2022, December). Two-sided estimation of linear approximation error second-order hypersurfaces. In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 2388, No. 1, p. 012124). IOP Publishing.

5. Азимов, Б. Ф., Рахимова, Д. Д., & Солиев, Д. Н. (2022). Научные основы инновационного подхода к развитию промышленности и сокращению бедности в узбекистане. *Universum: экономика и юриспруденция*, (5 (92)), 14-17.
6. Azimov, B. F., & Rakhimova, D. D. (2022). The role of research and innovations in the modernization of the regional economy. *Conferencea*, 43-47.
7. Азимов, Б. Ф. (2024). ОСНОВНЫЕ КЛАССИФИКАЦИИ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ. *Gospodarka i Innowacje.*, 51, 250-257.
8. Azimov, B. F. (2023). Oilaviy tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash zaruriyati. *Science and Education*, 4(1), 888-896.
9. Азимов, Б. Ф., & Гафарова, Д. Т. (2013). ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНИЗМА РЕСУРСНЫХ НАЛОГОВ. In *ЭКОНОМИКА I УПРАВЛЕНИЯ: ПРОБЛЕМЫ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ* (pp. 278-279).
10. Fattohevich, A. V., & Davronovna, R. D. (2024). KRAUDFANDING-MINTAQA OLIY TALIM MUASSASALARI ILMIY-INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONALISHI SIFATIDA. *XALQARO KONFERENSIYA VA JURNALLARNI SIFATLI INDEXLASH XIZMATI*, 1(1), 354-360.
11. Азимов, Б. Ф. (2024). Инновационные Стратегии Промышленных Предприятий: Факторы Формирования. *Miasto Przyszłości*, 54, 867-877.
12. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2023). Oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish. *Science and Education*, 4(7), 476-481.
13. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). AHOLINING O'ZINI O'ZI BANDLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(2), 321-325.
14. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). INNOVATIVE MANAGEMENT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL DEVELOPMENT OF AN ENTERPRISE. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(2), 315-320.
15. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). KORXONADA ISH HAQI TO'LASH TIZIMLARI VA SHAKLLARI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(2), 279-285.
16. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). STAGES OF BUSINESS VALUATION. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 167-175.
17. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BANKLARIDA XMHSNI TADBIQ ETISH XUSUSIYATLARI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 253-258.
18. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). OZINI OZI BANDLIGINI TAMINLASHNING ILGOR XORIJIY TAJRIBASI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 176-181.

19. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). MONOPOLIYA VA ANTIMONOPOL SIYOSAT. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(2), 464-468.

20. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). AHOLINING OZINI OZI BANDLIGINI TAMINLASHNING MAZMUN-MOHIYATI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(2), 162-166.

21. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). ENTERPRISE MARKETING STRATEGY. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(3), 259-265.

22. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). TASHKILOTNING INNOVATSION FAOLIYATI SAMARALIGINI BAHOLASH. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(2), 286-294.

23. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). RAQOBAT TUSHUNCHASI, UNING TURLARI VA USULLARI. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(2), 459-463.

24. Qudratova, G. M. (2024). METHODOLOGY OF ANALYSIS OF COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN BUKHARA